

Az előfizetés ára:

egész évre 8 ft.
fél évre 4 ft.
negyed évre 2 ft.
Körjegyzőknek és néptanítóknak:
egész évre 6 ft., fél évre 3 ft.
Előfizetheti a kiadóhivatalban,
Valentin Károly könyvkereskedésében,
Traub B. és társánál,
Böhm M. könyvkötőnél.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
1-szer 6 kr
2-szer 5 kr
3-szor 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor . . . 10 kr
Hirdetéseket elfogad: a kiadóhivatal és Janovszki Király-utczában lévő hirdetések felvételi irodája.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca

A városi választások.

Mire e sorok napfényre kerülnek, a városi tisztviselők választása is folyamatosan leend.

Más körülmények között hasábot kellene ezen a város életére és jövőjére nézve oly mélyreható befolyást gyakorló actus felett irni, mai körülmények között azonban constálhatjuk azt, hogy a városi választások legnagyobb örömeinkre — az idő szerént legkisebb érdekel sem bírnak; mert a tisztujítás azon rendszer szellemében fog megejteni, mely rendszernek a közigazgatás terén mi hő pártolói vagyunk és a mely a közigazgatás által érvényesített szándékolt érdekek szempontjából: jó hivatalnokokat, tehát állandóan alkalmazott hivatalnokokat sürget.

A választási rendszer — ha már megvan, — legalább igyekszik a ki nevezési rendszer felé közeledni. A mi épen a tisztviselők alkalmaztatásának continuítása által éretik el.

Miután pedig a mai napon megejtenő választások — a mi a főbb hivatali állásokat illeti — egyetleneknek kivételével — a városi hivatalnok karban semmiféle változást nem fognak előidézni, ezen oknál fogva —

üdvözljük a városi képviselőtestületet, hogy ezen irányu elhatározásával egyrészt a lelkiismeretesen munkálkodott hivatalnoki kar működésére ez által buzdítólag hat, másrészt, hogy az igazgatás continuításából a közérdekre származó kedvező hatás előmozdításához hozzájárult. — Éljen az új városi hivatalnoki kar! (F.)

A szabadelvű párt képviselő jelöltje.

A szabadelvű párt választmánya és végrehajtó bizottsága Dr. Antal Gyulát, a budapesti egyetem egyik jogtanárát, városunk szülöttjét kiáltotta ki képviselőjelöltül.

Sietünk a végrehajtó bizottság ezen eljárása felett őszinte örömeinknek kifejezést adni annál is inkább, mert tudjuk, hogy a szabadelvű párt nagy gyűlése is a végrehajtó bizottság ezen kijelölését bizonyára örömmel és lelkesedéssel fogja üdvözölni is.

Tartozunk Pécs városának és tartozunk — egyedül a szabadelvű párt által igazán képviselt országos érdekeknek annak nyílt kifejezésével, hogy Antal Gyulában azon férfit ismerjük, ki kerületünket méltóan képviselni hivatott leend.

Antal Gyula Pécs városának iparos körökhöz tartozott szülőknek gyermeke. És így Pécs városának diszére válik már az a körülmény is, hogy az ország parlamentjébe képviselőül saját fia i közül egyet küld.

Pécs városa földrajzi tekvésénél fogva az ország és nemzetközi forgalmi irányok szempontjából oly kedvezőtlen helyzetben van, hogy más szerencsésbenben situált városokhoz képest gazdasági érdekeinek érvényesítése utjában százszoros akadályokkal kénytelen megküzdzeni. Ennek folytán fejlődése és nagy múltjához méltó érvényesülése szempontjából olyan képviselőre van szüksége, ki az országos érdekek mellett fejleszthető speciális érdekeit érellyel és kitartással képviselni tudjon.

Antal Gyulában Pécs városa ilyen férfiával fog birni. Köztudomású dolog, hogy Antal Gyula eddig is — az egyeseknek éppen úgy, mint a megye vagy a város érdekeit, a hol és a mennyiben csak alkalmá nyílt, mindig a legnagyobb készséggel és érellyel támogatta és előmozdította.

Feltehető tehát róla, hogy ha a város képviselője leend, szívvel és lélekkel fog a város érdekein csüngeni annál is inkább, mert ő nemcsak szü-

A „Pécs“ tárczája.

Az állat-élet titkairól.

Milyen könnyű volt régen az állat-élet tüneményeit megfejteni, mikor a titkos „élet-erő,“ az anyag feletti „vis vitalis“ állott a tudósok rendelkezésére! És milyen nehéz ma, mikor chemiai folyamatnak, mechanikai inger-reflex-hatásának mondjuk az életet! — Mennyivel hamarabb lehetett az állat-élet jelenségeit megmagyarázni a tág értelmű „osztón“-nel, meg az állat „természet“-vel, mint az idegszálakon végigfutó, az agyvelő sejtjeiben ingerületet keltő hatások utjának és működésének meghatározásával és az ok-beli összefüggések megállapításával! Mennél mélyebbre hatnak a vizsgálatok és a kísérletek, annál rejtélyesebbnek, annál bonyolultabbnak tűnik fel az élet problémája.

Az ember meg a bogár idegsejtjei között se nagyióink, se chemiai szereink különbséget nem derítenek ki; az életfolyamat mibenléte valamennyi állatnál azonos: mégis milyen nagy különbség van az ember meg a bogarak, vagy más állatok élettereje között. Dr. Kaufmann Ernő, györgybányai orvos a „Természettudományi Közlöny“ 1881-iki évfolyamában (313 lapon) közli, hogy egy cinczinbogar (Lamia textor) cziánhidrogéngőzzel telt üvegbe tett; másnap kivéve, fel-

tüzte gombostűre; a bogár a gombostűn 14 nap mulva feléledt s a cziánhidrogéngőznek, melyből az embert egy jó szippantás is megöli, csak három napi újból való hatása vetett véget életének. L. P. Gratacap amerikai természetbúvár a kolorádó-bogárról (Doryphora decemlineata) derítette ki, hogy a cziánhidrogénben sokáig életben marad. Packard ugyanezt a bogarat lefejezte és a lefejezett test még 2 és fél napig élt. De a gerinces állatok között is vannak ilyen bémulatosan szívós életűek. A tekenős béka agyvelő nélkül 6 hónapig is él és a levágott feje még fél óra mulva is harap. — A béka kivágott szíve, ha langyos vízzel nedvesítjük, öt-hat órán át dobog.

Az érzékek megítélésében is rendszeren magunkból indulunk ki és azt tartjuk, hogy az állatoknak legfeljebb öt érzékük van, mint nekünk; holott egészen bizonyos, hogy az állatok a természetnek olyan hatásait is megérik és felfogják, a melyeket mi érzékszerveinkkel nem bírnak észrevenni; legfeljebb műszereink tudósítanak bennünket róluk. A halak megérik a víz nyomásának emelkedését vagy csökkenését; a pókok a légnyomás változását, a mókások az eső és a vihar közeledését, talán a levegő elektromos állapotát, páratartalmát stb. Míndezen jelenségek felismerésére nekünk mesterségesen szerkesztett eszközökre van szükségünk; érzékszer-

veink, bármilyen tökéleteseknek tartjuk is azokat, ezekről egyáltalában nem tudósítanak bennünket.

Ki adja meg e jelenségek „miért“-jére a kielégítő feleletet?

Senki.

En sem ezek megfejtésével akarok foglalkozni.

Egy igen általános fizikai jelenségnek az állatokhoz való viszonyáról fogok csak egyet-mást elmondani.

Ez az általános fizikai jelenség a fény és a szín; az állatokhoz való viszonyát tekintve pedig, az a kérdés, hogy miként hatnak ezek a különböző állatokra.

A költők régen megírták ugyan, hogy miként gyúl szerelemre a „méhike“ a rét piros virága iránt és miként sir ez „harmatgyöngyöket“ bánatában, miként epedik a „hímes szárnyu pillangó“ után stb. stb.: de hát a költő fantáziája nem mindig biztosítja a valót. Ki tudja megmondani igazán, hogy mit érez a virágról-virágra repkedő méh, vagy a napfényben kacézkodó pillangó! — Vajjon nem olyan prózai érzetek vesznek-e rajta erőt, mintha jó magunk éhes gyomorral a terített asztal mellé ülünk?

Aligha igen nincs.

Magunkról itélve, azt is feltettük az állatokról, hogy annyi szint látnak mint mi, annyit tudnak megkülönböztetni, mint mi; többet semmi esetre sem.

löttje, de ez idő szerint polgára is a városnak, melyhez őt az itt megkezdett jogtanári működésének emlékein kívül a város polgárai legnagyobb részével fentartott benső ismeretség és barátság kötelékei is fűzik; úgy, hogy bátran mondhatjuk, hogy Antal Gyulának Pécs az otthona, Budapest csak tartózkodási helye.

Ennek folytán ki volna jobban hivatalos Pécs városát a jövő országgyűlésen képviselni? és ki volna képes a város speciális érdekeit nagyobb bensőséggel ápolni és előmozdítani, mint Antal Gyula, ki azokat saját tapasztalatából ismeri s ki azonkívül, hogy az erre vonatkozó önzetlen készségét száz és száz esetben már dokumentálta, e városhoz száz és száz kötelék által kötve van.

Azonkívül socialis állása, melynél fogva mint egyetemi tanár az ország egyik legtisztelre méltóbb hivatalát betölti, valamint azon körülmény, hogy a megye egyik legnagyobb járását képviselte és képviselői minőségben az egész parlamentet közbizalma alapján az országgyűlés jegyzői méltóságát két időszakon át viselte, oly személyes tulajdonságokról tesznek kétségtelen tanúságot, melyek őt — a szabadelvű párt gyengítésére számító — talán jó és rossz embereitől egyaránt eredő kritikán föltúl magasra emelik.

Az a férfiú, kit az ország parlamentje két ízben országgyűlési jegyzőségre méltónak talált, bizonyára méltó Pécs városának képviselőségére is.

De mind ez, tiszta és őszinte meggyőződésünk mélyéből mondhatjuk — nem volna elég ok Antal Gyula jelöltségének hangsúlyozására, ha nem látnók be, hogy ezen kijelölés ez ország liberalis elveinek és pártjának

diadalra juttatása szempontjából szükséges.

Eljön az idő, mikor nem törpe emberek és nem elfogult pártok, hanem a történelem hamisítatlan szava ítélni fog Tisza Kálmán és vezetése alatti szabadelvű pártnak kormányzata felett.

Eljön az idő, mikor nem törpe kritikuskok és nem dühöngő pártok, hanem a fontolódó ész higgadságával ítélő kor ki fogja mutatni, hogy Magyarország alkotmányos életére nézve az előző kormányok sáfarkodása után, — Tisza Kálmán kormányzata nemcsak előmozdító — de a szó szoros értelmében életmentő hatással bírt.

Ki fogja mutatni, hogy a magyar nemzetiség, közmívelődés, ipar-kereskedelem, földmívelés és közlekedés terén kifejtett tevékenysége — valamint az ország tekintélyének a monarchiában épen úgy, mint az európai államcsaládban történt emelése által — az országot — a tönk szélétől a fejlődésnek olyan fokára emelte, hogy ez által a magyar államnak századokra szóló boldogulásának alapköveit rakta le.

És mert tudjuk, hogy Antal Gyula a Magyarországnak életében dicső korszakot alkotott, a szabadelvű pártnak tántoríthatatlan híve — a város speciális érdekei mellett az ország közérdeke parancsolja, hogy a szabadelvű pártnak ilyen tántoríthatatlan hívét képviselőjelöltnek kikiáltassuk.

Ennek folytán, ha talán volnának a pécsi szabadelvű párt tagjai között olyanok is, — kiknek a kijelölt személye ellen bármily okból kifogásuk volna — emberi viszonyok között ugy sem lehet soha mindenkit kielégíteni — a város az ország közérdekei és a szabadelvű párt diadalra juttatásának hő óhaja tekintetéből bizonyára elfogják fojtani személyes érzelmeiket.

Mi hiszünk és reméljük, hogy az a párt, mely városi képviselő választásoknál oly határozott diadalt aratott, az országgyűlési választásoknál, a szabadelvű párt gyengítését célba vett, esetleges konkoly hintők szerepének megvetése mellett tanusítandó összetartás által még határozottabb diadalt fog aratni.

Hogy így legyen, minden az ország érdekeit szíven hordozó polgár sorakozzék Antal Gyula zászlója köré, s kiáltson velünk együtt: éljen a szabadelvű párt, éljen Tisza Kálmán, és éljen Antal Gyula mint Pécs szab. kir. város országgyűlési kerületének képviselőjelöltje! (Y.)

Pécs, mint zeneváros.

(Történelmi visszapillantás.)

(Folytatás.)

Azon kor, melyre most tekintünk vissza, minden tekintetben Pécs városának virágzó kora, így zenéjének is. Azon kor ez, melyre nézve városunk egyik legszorgalmasabb történet írója feljegyzi épen a zenéről „valóban ritka a magyar földön azon város, melyben annyira kedvelték a hangszát, mint Pécsen. Alig van itt előbbkelő ház, hol a zongora, ez a hiv barát a szomorban és örömben hibáznék.” Ugyancsak ezen feljegyzéssel kapcsolatban felemlítik forrásaink és pedig egyhangulag, hogy sehol oly szenvedélyesen nem kedvelték a táncz, mint épen városunkban, mit rendezett zenekar nélkül gondolni sem tudunk. Említést tesznek forrásaink azon nagy uri családokról, kik városunk állandó lakói voltak, mint a Majláth, gróf Somssich, gróf Battányi, báró Majthényi, Czindery nagy családok és ezek nagyuri életéről. Mely körülmények természetesen, miként városunk ipara és kereskedésére nézve, ép úgy zenéjére is, mint gazdag műpártolók jötekony, emelő hatással voltak. Ekkor kezdődnek a nyilvános koncertek, előbb csak nagy uraik terneiben zártkörben tartottak, most a szűk körből kibontakozva nyilvánosakká és feljegyzések szerint gyakoriakká lesznek, melyre nézve a rugót Mozart adja meg, mint a nyilvános koncertek meghonosítója a zene művészet terén. Ugyanekkor a sétatéri izene, az ekkor rendezett sétatéren kezd gyakorlatba vétetni városunkban (tehát nem új a

A fizikusok kimutatták, hogy a nap színképe nagyobb terjedelmű, mint a mennyit mi látunk; hogy vannak az ibolyán és a vörösön túl is sugarak, de ezeket mi a szemünkkel észrevenni nem tudjuk.

Vajjon az állatok, melyek a levegő elektromos állapotát és páratartalmát megérik, nem tökéletesebbek-e a színek felfogásában is?

A költő gondolata és az önmagából kiinduló ember vélekedése ezt el nem döntheti. Az érzés mindig subjectiv valami; arról csak maga az érző subjectum adhat felvilágosítást. Meg kell tehát kérdezni az állatokat. . . .

Am kérdezze őket, a ki tud a nyelvökön. Ha a költő megkérdezhetette a rózsát: „Vajjon mit álmodott?” S az „elpirulva” meg is felelt neki, hogy „Sugárt és harmatot”: miért nem volna utoljára módjában a természetbúvárnak is az állatokhoz kérdést intézni és miért ne volna lehetséges a kérdésre értelmes feleletet is kapnia!

Az okkal-móddal vezetett kísérlet utja az, mely a titkok birodalmába vezet; a kísérlet utján intézett kérdésekre nemcsak az élő, hanem az élettelen természet is érthető feleletet ad.

Sir John Lubbock, az ismeretes angol természetbúvár, különösen a hangyákkal, meg a méhekkel és darazsakkal tett a színek felfogása irányában kísérleteket. A hangyákat alkalmas üveg-falú fészkekben tartotta és ré-

szint a napszínkép egyes színeivel, részint színes üvegekben át vezetett fényvel világította meg őket, vizsgálván a fény, illetőleg a színek hatását rájuk. És mit tapasztalt? Azt, hogy a hangyák a színeket megkülönböztetik, a színekép vörös vége felé eső színeket sokkal jobban szeretik, mint az ibolyafelé esőket; az ibolyát nem szeretik és az ibolyántúli sugarakat nagy mértékben kerülik. Mikor Lubbock a bábjaikat ibolyántúli és ibolyaszínű sugarakkal világította meg, a színekép ibolyántúli részéből mindig előbb börták el a bábokat, mint az ibolyaszín alól; innen csak akkor kezdtek elszállítani, mikor az ibolyántúli részben már egy sem volt. — Mikor a fészkek egyik oldalát (sok ibolyántúli sugarat tartalmazó) magnézium-fényvel, a másikat pedig nátrium-lánggal világította meg: a bábokat, melyek a fészkek közepén voltak, mind a nátriummal világított részbe cipelték. Ha az ibolyaszín mellé más színeket alkalmazott, a hangyák akármelyik színt inkább választották, mint az ibolyát. Ha azonban az ibolyaszínű üveget szénszulfidot tartalmazó üveggel fedte be, mely tökéletesen átlátszó ugyan, de az ibolyántúli sugarakat nem bocsátja át, akkor valamennyien ez alá húzódtak, jelölül annak, hogy az ibolyántúli sugarak azok különösen, melyek rájuk kellemtlenül hatnak, vagyis, hogy ők az ibolyántúli sugarakat látják.

Ime! a hangyák látószerve sokkal tökéletesebb, mint az emberé. Magától érthető, hogy a hangyák e szerint a fehér fényt és így az egész természetet is másként látják mint mi.

Még behatóbb és terjedelmesebb kísérleteket tett ezen az alapon az állatok fény- és színérzését illetőleg V. Graber tanár, a csernoviczi egyetemen. Kísérletei szerint a házi sertés világosságkedvelő, a világosság fokozatai iránt igen érzékeny; különösen kedvelt színe nincs; a vöröset azonban határozottan nem kedveli, az ibolyántúli sugarak iránt is érzékeny. A házi kutya világosságkedvelő; a kék színt kedveli, a vöröset nem.

A tengelicz a világosság fokozata iránt igen érzékeny; kevésbé érzékeny a kék szín világosságfokozata iránt, mint a vörös vagy sárgáé iránt; a kék színt jobban, sőt a sárgát is jobban szereti, mint a vöröset; abszolút kedves színe az ibolyántúli sugarakat tartalmazó kékibolya. A veréb is világosság kedvelő, de nem olyan nagy mértékben, mint a tengelicz; a kéket és a sárgát ő is jobban szereti, mint a vöröset; a tiszta kéket valamennyi színtől többre becsüli.

A színalkötő (Libellula depressa L.) lárvája világosság-kerülő és a kék színt nem szereti; az ibolyántúli sugarakat tartalmazó és nem tartalmazó kék szín között a különbség neki sokkal nagyobbban tűnik fel, mint

sétatéri zene, mi csak zenekedvelő apáink nyomdokain haladunk e téren is.) — Ugyanekkor szerveztetik a polgári őrség városunkban és a nagy czéh egyesületek külön zenekarral, különösen a polgári őrség zenekara tett nagy hirre szert, említettik, hogy külön dísz egyenruhájuk volt és nagy ünnepélyeknél mindig szerepeltek. — Ekkor már több czigánybanda létezett Pécsen, mit azon körülmény bizonyít, hogy a szigetvári „nemes urak“ Pécsre küldenek embereket, hogy bandát keressenek egy farsangi mulatságra. (A Márffykról van ezen feljegyzésben szó.) De még azon körülmény is igazolja, hogy több most itt élő czigányzenész öregapái itt e városban születtek, külön utcajuk volt ekkor, az ugynevezett czigány-utca, mely akkor a város végére esett (budai külvárosban.) A Czinderyek városunknak akkor egyik állandó és leggazdagabb lakói annyira kedvelték a czigány zenét, hogy feljegyzésekkel bírnak, miszerint „conventiós czigánybandájuk volt.“ — Különben ekkor Somogy megyében is gyakorlatban volt e szokás, Csokonai Vitéz Mihály költő és Somogy megye egyik kiváló alakja sokszor emlékezik „Dorottájában“ e szokásról. — Még így virágzott városunk falai közt a zene és a világi zenészek oly hű és állandó pártolói találkoztak az említett családok és a városi polgárság kebelében alakult egyesületek körében, Pécs város zeneművészetének két nevezetes csillaga támadt, kik messze vidékeken országokban és idegen népek között időtöltöttek tisztelőket a zeneművészet és a magyar név iránt. — Ezen két kiváló egyén Weidinger Imre és Amtmann Prosper voltak, kik iránt a kegyeletes utókor hálájával és tiszteletével az által adózott, hogy emléküket egy 1866-ban városunkban felállított szoborral örökítette meg (a sétatér fölött.) Egy obeliszku alakú emlékkő keleti és nyugati oldalai a két művész, előbbin Weidinger Imre, utóbbin Amtmann Prosper hajdani tisztelői szeint (kik személyesen ismerték őket) sikerült mellképeivel, Bartalits Imre elhalt jeles szobrának műve. — A déli a sétatérre néző oldalon megkoszorozott lant (dombormű) látható. Alant márvány lapon a két művész neve, születési és halálzási éve és az emlékkő felállítási évszáma, barátai és tisztelőiktől. „Alkalmunk van felemlíteni és pedig fájdalom megrovólag, hogy ez emlékkőre a legcsekélyebb figyelem és gond sem fordítottik jobban. A kerítés, mely eddig sem volt valami imponáns, mert egyszerű lécz kerítés volt, egészen, köröskörül ledől, s így szabadon áll, kiteve a gyermek-

zők kegyetlen rombolási kedvének. — Ugy látszik, hogy a kötelességet eléggé kielégítettnek véli az utókor ezen emlékkő felállításával, a továbbiaktól pedig teljesen felmentetnek érzi magát. — Pedig mindig a legtisztább fényt veti e szobor városunk műveltségére, culturalis előhaladására. Ugyis egyetlen ez városunkban, mit az érdem elismerésének örök időkre szólva állított s még ezt sem gondolja. Ha csak a körül ültetett négy csinos nyárfácska minden tavasszal megújuló zöld leveleivel nem róná le a két művész iránt örök tiszteletét, a feledő utókor miatt örök zöld (a folytonos és kegyeletes megemlékezés jele) nélkül kopáran állna ott az egymásra rakott faragott kő, mely emlékszóbornak hivatik. — Ezen pontja városunknak, ha a székesegyház elkészül, úgy is legjelentékenyebb és legdíszesebb lesz, szégyen foltot hagyna közönségünk magán, ha tovább is ily szárandó állapotban hagyná ezen emlékszóbrót.

Ezen alkalmi kitérés után lássuk a két művész, mint e korban a világi zene két jeles képviselőjének, röviden előadott (e tér szűke miatt) életrajzát.

Weidinger Imre, a most is városunkban élő és köztiszteletben álló Weidinger családok egyik ascendense született Pécsen 1792-ben. — Már csecsemő korában, mielőtt még a szép világban, a tiszta szép égben, annak tiszta éjeken feltűnő és oly varázsló csillagaiban, a mező, a hegyek szinompájában, mielőtt jó szülői látásában gyönyörködni tudott volna: — himlő következtében megfosztatott mind a két szemelágától. A legnagyobb csapás, mi embert érhet a földön. De a miktől a természet oly érezhetően, a testi előnyöktől, megfosztotta, kipótolta az szellemi erővel, a csendes megnyugvással a mostoha sorsban és művészetének vázarsereje által. A fagot-ból, ezen egyszerű zenészi eszközből csudahangokat tudott elővarázsolni. Először földieit bájolta el művészetével, aztán külföldre utazott és pedig több ízben Németországban, Oroszországban a jelesebb helyeken koncertet adott és mindegyik „álmélkodva hallgatták.“ Midőn magának, nemzetének és városának tartós dicsőséget, a zeneművészet iránt pedig újabb tisztelőket szerzett vala, visszatért szülőföldére és a „jeles művész csendes elvonultságban övének igénytelen körében élt.“ Azonban a tisztelet és közszeretet, melylyel kora tartósan övezte át, itt is felkereste. Közkivánatra „csudaműszerét“ többször a templomban, a székesegyházban nagyobb ünnepélyek alkalmával, még többször jótékonyzéli hangver-

senyeken, a közjó érdekében hallatta. Így végezte díszes életét 1859-ben.

Amtmann Prosper fuvolyaművész, városunk fiának annyiban mondható, mert kora ifjúságától fogva itt élt és itt is végezte életét. Született 1809-ben Sellyén (akkor Somogy megye). Többet Német-Bolyt említik születése helyül, azonban forrásaim alapján több bizonyít Sellye mellett. E jeles művész zeneeszközét a fuvola, nálunk oly széles körben elterjedt és gyakorolt zeneszer képezte. Kortársai állítása szerint soha oly hatással nem adtak elő zenét, mint Amtmann egyszerű fuvolája. Minden koncertnek egyik vonzó jelességét az ő fuvola-játéka képezte. Miután polgártársait művészetével, a tisztelet és csodálat lánczaival maradóan magához fűzte, külföldre vette útját. Német- és Franciaország, Németalföld és Svájc képezte hódításai tárgyát. Párisban nyilvános koncerteket adott. Dúsán meggazdagodva a külföld elismerésének érdem-babéiraival, visszatért művészetének székvárosába Pécsre, hol 1854-ban fejezte be művészi életét. (Több időt N.-Bolyban is töltött, innét tartják születéshelyének.)

Törvényhatósági élet.

Baranyamegye bizottságának 1884. évi május hó 12-én tartott közgyűlése.

Elnök: Perczel Miklós főispán a gyűlést pontban 10 órakor megnyitván, üdvözi a nagy számban összegyűlt bizottsági tagokat, első szavaival a legmelegebben emlékezik meg királyi házuk gyászáról, mely Mária Anna császárné és királyné elhunytá által érte, egyszerűen a boldogultnak emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni és részvénytárgyalatokat küldeni a trón számolyához indítványozza, hivatkozva Baranya vármegyének a királyi ház iránt minden időben tanúsított loyális ragaszkodása és kegyeletére. A gyűlés egyhangulag elfogadta.

Tárgysorozat:

Alispáni jelentés szerint: Ha rendkívüli elemi csapások nem jönnek vármegyénk, a természet szép reményével kecséget. A rend és közbiztonság tekintetében kedvezők a körülmények. Ápril 15-ke táján mutatkoztak ugyan megyénk területén fegyveres csavargók, azonban azóta eltűntek területünkről. Tüzeset 30 volt, azonban jó részben véletlen és csak 12 gondatlanság és hanyagság következménye, az esett kár részben a biztosítások folytán megtérült. A biztosítási ügy felemlítésével megjegyzi, hogy sok családas történik e téren, különösen a díj lefizetése helyett váltókat iratnak alá az ágenssek, és ezzel számtalan csalás történik. Azonban a szigorú felügyeletre nézve, minden mozgásba hozott az alispán által. Egyesület újabb nem alakult városunk kebelében. Az ügyvitel számos betegség által akadályozva volt. Fegyelmi ügyben feljelentések a tisztviselők ellen nem érkeztek, csupán a hegyháti szolgabíró ellen belügyminiszteri megkeresés. — Az ügy tárgyalás alatt van, az értesítéseket megteszi az alispán mindenről ez ügyben a közgyűlés előtt. Az egészség ügyet tekintve, számos ragályos betegség u. m. himlő, torokbajok előfordultak ugyan, de azért a halálozás nagyobb számmal nem növekedett. — Az állatvilágban sem észleltetett betegség, kivéve Mohács járás, hol számos lótakonykór fordult elő, de sietett a közigazgatási hatóság a tova terjedést meggátolni. A közadók rendszeren befolyának, kivéve a Pécsvárad járást, hol rendkívüli intézkedések váltak szükségessé. Az újoncokzás kevésbé kedvező képet mutat. 612 újoncz esik Baranyamegyére, azonban ezen kötelezettségének csak 598 újoncczal tudott megfelelni. Ebből hátralékkép 4 esik a siklósi, 11 pedig a hegyháti járásra. A póttartalékos 63 számból 27-tel hátralékban maradt. — A honvédséghez 42 ember jutott csak. Azonban ezen hiányok fedezve lesz. A pótló katonaaállításához: Jesszenszky Ferenc, Forray Iván és Dr. Mendl

nekünk. A vörös az abszolút kedves, az ibolyántúli sugarakat tartalmazó kék az abszolút kellemetlen színe. Egy kifejtett szitakötő-faj (Agrion puella L.) éppen az ellenkező érzeteket áruka el, mint a lárvá, amennyiben világosság-kedvelőnek mutatkozott és a vörös szín iránt oly nagy mértékben idegenkedett, hogy fel kell tennünk, hogy ez benne valami olyan utálatot kelt, a milyenről nekünk fogalmunk sem lehet. A tiszta kék a legkedvesebb színe.

A konyhai sváb (Blatta germanica) sötétkedvelő (leukophob); de a világosság kisebb fokozatai különbségei iránt teljesen közömbös; a világosság teljes hiánya azonban kellemetlenebb neki, mint a világosvörös; a vöröset általában kedveli, a kékét, de különösen az ibolyántúli sugarakat nagy mértékben kerüli.

A méh (Apis mellifica L.) világosságkedvelő; a kékét jobban kedveli mint a vöröset, még akkor is, ha jóval sötétebb ennél; nagyon kedveli az ibolyántúli sugarakat.

A hangya (Tetramorium caespitum L.) a homályt előbbre helyezi a világosságnál; a vöröset jobban kedveli a kéknél és az ibolyántúli sugarak iránt rendkívül idegenkedik. (L. Lubbock).

A kutya-balha (Pulex canis Bouché), bár a kutya szőre között él, mégis kedveli a világosságot; a színek iránt elég érzékeny és a

vörös iránt éppen olyan antipathiája van, mint a gazdájának.

E kísérletek igen érthetően mondják, hogy az állatok világosság-érzete igen intenzív és hogy a színérzet általános az állatvilágban; továbbá, hogy az ibolyántúli sugarakat nemcsak a hangyák, hanem a legtöbb állat megéri és látja, és végre, hogy az egyes állatoknak a színek iránt izlésük van, a mely egy azon fajnál állandó.

Ha az állatok a színek megkülönböztetésében olyan nagy tökéletességet áruknak el, mint szőlünk ahhoz az elmélethez, mely szerint az ember színérzése Homéros idejében még olyan tökéletlen volt, hogy a színekből csak a vöröset, meg a sárgát bírták megkülönböztetni; a kékét a feketével egynek vették! Az ós-ember ez elmélet szerint valószínűleg csak a vöröset bírta megkülönböztetni.

Ha a nyelvbuvárlati adatokra építünk, mint ez az elmélet, akkor valószínű, hogy így volt; de ha a kísérleti eredményekben bizunk, akkor azt kell vallanunk, hogy a színérzet igen-igen régi lehet az állatvilágban. De bármit fogadunk is el, az bizonyos, hogy az állat-élet titkaiból egygyel megint többet ismerünk.

Paszlavszky József.

Lajos nevezetik ki. (Helyeslőleg tudomásul vétetik.)

Amint elhangzottak e szavak, azonnal Kardos Kálmán emelt szót a képviselőházban Baranyamegye tisztviselő kara ellen Vadnai Andor képviselő által intézett támadás illetve interpelláció tárgyában.

Szavai így hangzottak: Mindenki tudomást szerzechett hírlapok útján a képviselőház nemrég tartott ülésében Baranya vármegye tisztviselő kara ellen, kapcsolatban egy megyei tisztviselő állítólagos zsarolása miatt emelt interpellációban intézett és ország és világ előtt nyilvánított vádak, ugyszólvá rágalmak felől. — Hivatkozva a belügyminiszter urnak ott nyomban tett feleletére, valamint az azóta ez ügyben tett vizsgálatok eredményére elmondhatja, hogy Baranya vármegye tisztviselő karával, valamint a közelebről érintett tisztviselével szemben ezen támadás határozottan a p a l t a l a n a k bizonyult, eleve sem képezhetett interpelláció tárgyát. — Nem akar hivatkozni arra, hogy ezen támadást a ház úgy, miként az ország közvéleménye is ilyennek vélte — itt csak constatálja azon tény, hogy ezen interpelláció egész terjedelmében az egész ország és világ előtt a sajtó útján ismeretessé vált. — Vegye tehát fel az alkalmat az alaptalanul megtámadott megye és vegye közgyűlése jegyzőkönyvébe indignációjának leghangosabb kifejezését és az ellene, illetve, tisztviselői ellen intézett támadást utasítsa a legegyszerűbben vissza, és ezt hozza sajtó útján nyilvánosságra elé. (Általános hangos helyeslés.) Ugyanez ügyben főispán ur emelt szót a következőkben. — A belügyminiszteri megkeresés folytán mindent mozgásba hozott, hogy a vádakra nézve magának információt szerezzen. Azonban az alispán és a szolgabíró nyilatkozatai alapján meggyőződött, hogy az egész interpelláció a pártszavadvédy kifolyása, ügyetlen kortesfogásnak, kapcsolatban a legtagabb könnyelműséggel nyilvánítja. Mely könnyelmű interpelláció folytán maga a ház és maga ezen intézmény iránt a tekintély aláesítik. — Szóval az egész ügy „felfújott” — alapja nincs. Az, hogy az illető szolgabíró magán követeléseket erőszakkal, pandurok segítségével hajtott volna be, a vizsgálat eredménye teljesen megczáfolja. Valamint megczáfolja azon körülmény is, hogy az interpellációban felsorolt 301 állítólagos megszarolt közül egyetlen egy sem jelentkezett, sem előbb, sem utóbb, semmiféle fórumon, pedig az ő a j t a j a (főispáné) minden panaszos előtt úgy nyitva áll, mint minden más tisztviselő is. — Hitelt érdemlő alispán ur jelentése, hitelt érdemlő maga a szolgabíró nyilatkozata és felhívja a közgyűlést, hogy a belügyminiszter az interpellációra adott válaszában nyugodjanak meg. Az ügy további fejlődéséről a közgyűlés értesítenni fog. Felhívja a közgyűlés figyelmét, hogy Baranya vármegye tekintélye sokkal magasabban áll, hogy sem az ily (ugy is alaptalan) támadásokkal azt megingatni is lehetne, azért felesleges is ezen vádak és rágalmak nyilvános visszautasítására még más fórumokat keresni, mint a közgyűlés jegyzőkönyvében, melynek tartalma az előadottak nyomán ugyis nyilvánosságra jő. — (Általános helyeslés.) — Tehát ez szerint Vadnai Andor képviselő támadását Baranya megye ellen, e megye jegyzőkönyvével visszautasítja és azokat alaptalanoknak nyilvánítja. Ezek után a közgyűlés ismét a tárgyszerkezetre tért.

Árvaszéki elnök helyettesnek Sey László választatik. A hegyháti járásorvosi állomásra Dr. Stein Ferenc egyhangulag megválasztatik. Kreiner Lajos szászvári orvos pedig tiszteletbeli járásorvossá. A belügyminiszterium rendelete a gyámpénztári kamatláb tárgyában semmi újat meggyékre nézve nem tartalmazván — tudomásul vétetik. Az árvtári pénzkészletnek a „kis birtokosok országos földhitelezési” zálogleveleibe leendő gyűmölcsöző elhelyezésére nézve elhatároztatik, hogy adassék ki a választmányának. Belügyminiszterium körrendelete a csendőrség támogatását illetőleg, helyeslőleg tudomásul vétetik. A

községi előjárók, és a polgárság utasítottak, hogy felmerülő rendmegzavarásáról a csendőrséget azonnal értesítsék, még gyorsfutárral is. A csendőrség intézménye, ha az a polgárok jóakarata támogatására és bizalmas igénybe vétele számíthat — a legkorrektebb intézménynek bizonyul. A cselédek és pásztorok nyilatkoztatása községenként elrendeltek, a korcsmai zárórák járásanként a szolgabíró felügyeletével egyes községek előjárói által megszabandók és azok pontos betartására a legszigorúbban felügyelni kell. A felelős örök, mint a cselédnek épenséggel meg nem felelők eltöröltessenek és az éjjeli őrk rendszeresítése községenként elrendelendő. — A Toloncz ügy rendezése égető kérdéssé vált, tételes törvényenk nincsenek erre nézve, a provisorium idejéből és az 50-es évekből fennmaradt szabályrendeletek elégtelenek, miért is a közgyűlés értesülvén egy e tekintetben alkotandó általános érvényű törvényjavaslat készítéséről, annak szorgalmazását illetve a képviselőház elé hozását megstírtetni határozta el, hogy mielőbb törvénynyé váljék, mert csak így, egy egész országban érvényes törvény képes e bajokot segíteni. A belügyminiszteri rendelet a Mágoos községi közgyűlés egyuttal gyámpénztárnoknak a multra nézve a községi alaptól való díjjazását 1883 és 1884 évekre nézve évi 100 frttal a községi gyámpénztárból fizetni rendeli el; jövőre pedig szabály alkotandó a járás szolgabíró jelenlétében a község által. A belügyminiszteri rendelet értelmében az 1884-1886. évekre alkotandó egyenes adófelszámolási bizottsághoz tagokul Sey László rendes, Simenflay János póttagul választatnak egyhangulag. Az utfenntartási költségelőirányzat elfogadtatik. A megyei tisztviselők méltányossági okok tekintetbe vétele mellett, alispán utalványára, fizetésük 10% erejéig előleget is kapnak mely előleg 12 havi részletekben fizetendő vissza. Törlesztés nélkül újabb előlegre senki sem számíthat. A megyei pótdátot maguk a községek vetik ki a földadó arányában. A kivetés után 8 napig az esetleg tulterhelt felszólalhat bélyegtelen folyamodványban. Szabó Károly siklósi lakosnak a Vajda-féle iskola-alap kezelésére vonatkozó fellebbezése tárgyában határozatik, hogy mivel Siklós községi előjáróság alaptalanul határozott ez ügyben, mert hatáskörön kívül esik, a közgyűlés összes ezen intézkedéseit feloldja és semmisnek mondja.

Az 1883. évi gyámpénztári tartalék-alapra nézve Siklovics Tamás indítvány, hogy lehetőleg minél több összeg adassék ki kölcsönképen — elvben elfogadtatik. Abaliget községtől, az ottani vasutállomáshoz vezető utnak kitépésügye — Siklovics Tamás indítványára a többi vasut melletti községekre nézve is kiterjesztve — állandó választmányhoz utasítottatik. Október 1-től négy hüvelyknyi szélességű keréktalppal ellátott szénhordó kocsiakra nézve már hozott határozat érvényre fog emeltneti. A megyei tisztviselők nyugdíjára nézve szabályzat alkotandó. — Szabolcs községben kérelmezett gyógyszerár állításának hely nem adatik. — Szent-Király község hosszas vita után nagyközséggé leendő átalakítása elfogadtatik. — A megyei mértékhitelítő intézet f. é. aug. 1-től beszűntetendő.

Több kevésbbé fontos tárgy rögtöni elintézése után ifj. Jeszenszky Ferenc és a többi megválasztottak leteszik a hivatalos esküt. Ezzel befejezve a gyűlés d. u. 1 órákor szétoszlott. A bizottsági tagok szép száma fényes bizonyítéka a közigyék iránti érdeklődésnek.

Vigyázó.

H i r e k .

Udvari gyász, Mária Anna királyné halála alkalmából ő felsége által az udvari gyász a következő módon rendeltetett el: június hó 9-ig bezárólag a legmélyebb gyász, a katona-tisztek kardbojtjukat fátýallal vonják be s karjukon gyászfátyalt viseljenek; július hó 9-ig mély gyász, augusztus hó 9-ig kisebb gyász, ez utóbbi kettőben a tisztek úgy szolgálnak, mint szolgálaton kívül balkarjukon a gyászfátyallal jelennek meg.

A pécsi szegényháza a „Pécsi Dalárda” m. hó 8-án tartott jótékony czélu hangversenyének tiszta jövedelméből 30 frtot adományozott.

A pécsi zeneegylet zenekara csőtörtőköt kezdve minden csőtörtökön délután 5 órakor sétatér-zenét rendez. A zenekar este Neusiedler J. vendégfősn jónnan átalakított nyári helyiségében játszik.

Hamis aranyok. Schneer Adolf munkácsi illetőségű egyén a pécsi piacon játék markokkal csalat meg egy hegyháti asszonyt. A részvétel nő gabnát adott el piacunkon, Schneer félre hívta és kínálta neki a markokat aranypénz gyanánt. A tudatlan nő megvette és baza is ment vele, azonban otthon fölvilágosítatván a csalásról rögtön Pécsre jött, hol szerencsésleg felismerte megcsalóját és feljelentette a őrségnél, a csaló nyomban elfogatott.

Gyufa oldatot vett be ismeretlen okokból Balog Őrsze sörházatcazi cseléd, rögtön önkivületi állapotba jött és kórházba szállítottatott.

Két óráig volt eltemetve. Bedőkavéház fundusa alatt egy napszámok körül az újonnan ásott pince leszakadt és őt egy szűkös térre szorítva betemette. A szerencsétlen ember két óráig volt e halál félelem közt, míg végre Búbreg Nándor helyettes rendőrbiztos érlyes fellépése folytán társai kiásták. A megmenettnek szerencsére más baja nem történt.

Államsegély. Megyénkben, Eugénfalva község iskolájának 1882/83. évi szükségleteinek fedezetlen része pótlásul 135 frt államsegélyt nyert. A mislyeni, pátei és bottányi r. k. iskolák pedig a vallás- és közoktatási miniszteriumtól, a kir. tanfelügyelőség ajánló felterjesztésére, ingyen taneszközökkel szereltetett fel.

Vasutaink üzletbevételei. Folyó évi január 1-től márczius 31-ig. Budapest-pécsi vasut 342.776 frt (+43.773 frt) kmként 1.163 frt (—138 frt); Mohács-pécsi vasut 281.641 frt (+14.224 frt) kmként 4.124 frt (—355 frt); Pécs-barcisi vasut 131.340 frt (—2.967 frt) kmként 1.929 frt (—43 frt). Folyó évi márczius hóban: Budapest-pécsi vasut 118.710 frt (+26.851 frt) kmként 403 frt (+4 frt); Mohács-pécsi vasut 112.054 frt (+17.595) kmként 1.641 frt (+258 frt); Pécs-barcisi vasut 44.415 frt (+665 frt) kmként 652 frt (+10 frt). — (A + jelöltek a tiszta jövedelmet, a — jelöltek a levonást jelentik.)

Bérmálás. Nagyméltóságú és főtisztelendő Dr. Dulánszky Nándor, a pécsi püspöki megye főpásztorja, a bérmálás szentségének kiszolgáltatása céljából e hó vége felé meglátogatja járásunk több plébániái községét. És pedig: 25-én Babarcon, 26-án Lancsunok, 27-én Barban, 28-án Sombereken, 29-én Duna-Szekcsón, 30-án Maisson és 31-én Nagy-Nyárádon fogja ő Nagyméltósága a hívők ifju nemzedékét „az üdvösség krizmájával megerősíteni. Kapcsolatban megemlítjük, hogy Pécsen pünkösdi napján osztatik ki a bérmálás szentsége a lyceumi templomban.

A mindszei plébániában papválasztási jogát, mely a volt plébános elhalálózása folytán napi rendre került, Engel Adolf pécsi lakos, mindszei földbirtokos és patronus, a pécsi megyés püspökre ruházta, ő Exjának szabad választást engedve, lemondott minden hozzá szállási jogáról. Sokféle beszéd történt ezen ügy felett papi körökben (a patronus tudvalevőleg izraelita) — de a mely így a leghelyesebben oldatot meg.

Posta-ralab. D. szekcsői levelezőnk írja: A Duna-Szekcsőről Báttaszékre induló kocsipostát e hó 4-én d. u. 6 órakor Furkó pusztá alatt a Kadárk-féle szőlő mellett két felfegyverkezett egyén megtámadta és Volf János nevű postakocsist a mellére szegezett tegyverrel való agyonlövésével fenyegetvén, halgatásra bírta; a kocsist az uttól 280 lépésnyire a szőlőhegyre vezették, itt a kocsist kezei és lábainál fogva megkötözték, majd a leveleket és küldeményeket tartalmazó ládát feltörve, és ebben levő 256 frt 7 krnyi készpénzt magukhoz vették, mire aztán fuztőkötő színhelyéről gyorsan eltávoztak. Több garzeti ember a nélkül, hogy az elkövetett posta-ralabról a leg-

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félnek külön lakoziméval is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges póstabélyeg beküldetik.

Ferencziek-utcában 28-ik számú ház szabad kézből eladó. Bővebb tudósítást a kiadóhivatalban.

Egy lakás három szoba s konyhából mellék helyiségekkel azonnal igen olcsón bérebevehető. A kiadó ad értesítést. 665

Egy öt év óta játszott jó karban levő **gordonka** 15 frttért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy **haszonbérbe** vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

HIRDETÉSEK:

Berlin. — Hoff János csász. kir. udvari malátakészítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomor bajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindennemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

Hoff János-féle malátakivonat melliczukorkák.

Felülmulhatlan a köhögés és elnyakosodás ellen. A számtalan hamisítások végett két csomagolására és a valódi malátakivonat czukorkák védjegyére (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 kr. lal.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

Aláírások.

Ő felsége Viktoria angol királyné. — Királyi felsége az edinburgi herczeg. — Spenzer a kiállítás elnöke. — John Erie Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle koncentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frt 12 kr. és 70 kr. lal.

Hoff János-féle maláta-csokoládé

Testi- és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felettebb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyed kilós csomag 1.80 kr., 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2 frt 40 kr., 1.60 kr. és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomor bajok, erőtlenedés, lesóványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve. Alapított 1847-ben.

A valódi maláta kivonat készítménynek feltalálója s egyedüli készítője:

Hoff János csász. kir. udvari szállító urnál, cs. kir. tanácsos.

Europa csaknem minden fejedelmének udvari szállítója. Bécs, 1. Gyári raklár. Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő fensége Károly, Lajos főherczeg, Frigyes főherczeg, királyi ő fensége a valesi herczeg, Ligne herczeg, az oldenburgi herczegnő, a reussi herczegnő, Ferenczy kisasszony királynőnk ő fenségének telovasonője; Mária Valéria herczegnő királyi ő fensége angol nevelőnöje, Metternich család Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Romner, Philippovics tábornagy, gróf Wurmbbrandt sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstätt s számos más által Bécsben.

Őt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondottak, a Hoff J.-féle malátakészít. által (malátakivonat egészségi sör) meg lönek mentve, egészségöket visszanyerték, annak még ma is örvendének. (A felüldültek saját szavai.)

Tekint. ur Teljes egy évig sinlöttem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kitünő Hoff János-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle malát-kivonat egészségi sör által tökéletesen helyreállt. Fogadja meg forróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven irt köszönő-iratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni. Mező-Kovácsháza Dr. Nagy Alajos, plébános.

Orvosi gyógyelismervéu.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tehetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebb idők óta szenvednek a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is felkértem önt, póstai utánvét mellett „Guschal János urnakBrünben“ cím alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátaczukorkának megküldésére.

Grottau, 1883. szept. 9. Mely tisztelettel Dr. Fröde József, gy. orvo

Kérek póstafordultával 60 palack Hoff János-féle jeles maláta kivonat egészségi sört.

Thurnambast kastély, október 4. 1883.

Grf. Auersperg Ervin.

Magas köszönet és elismerő irata du Mont bárnő ő méltóságának a Hoff-féle maláta kivonat egészségi sör sikeréről.

Hietzing, Bécs mellett, Janár hó.

A malátakivonat egészségi sör és maláta csokoládé engem egészen kigyógyítottak egy bronchiális catarrusból. A maláta bonbonoknak csilapító hatásuk van. E gyógymódot folytatom a zord időjárás befolyása ellen s k rem küldjön nekem 28 palack malátakivonat egészségi sört, 5 csomag maláta-bonbont és két kiló maláta csokoládét. Kötelező melg köszönetem mellett maradok du Mont Marie bárnő sz. Batthyányi grófnő.

Főraktár: Spitzer Sándor fia, Sipőcz István gyógyszerész, Nick Károly Pécs. Eszék: F. S. Thurner fia, Kaposvár: Lajpczig A., Szigetvár: Salamon Gy. gyógyszerész, Mohács: Schlesinger M. Szegszárd: Hahn Ad.

Ó V A S! Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell a cs. kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggely (a feltaláló arczképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Grätz. Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.

MARSHALL SONS & CO. LIMITED

angolországi czég gainsboroughi gazdasági gépgyára cséplőgép-osztályának műszaki vezetőjét beküldötte Magyarországra, hogy az iteni cséplési viszonyokat, a cséplések helyszínén alaposan tanulmányozhassa és megfigyelhesse. A nevezett gyár művezetője itt szerzett tapasztalatai alapján egy új alkotásu, különösen a magyar Alföld gazdasági viszonyainak megfelelő minta cséplőgépet szerkesztett. Ezen cséplőgéppel 1883. november 25-én nagyságos zombori Rónay Ernő ur kis zombori birtokán nyilvánosan próbacseplés tartatott, mely alkalommal annak szerkezete és munkaképessége, mint az alábbi nyilatkozatokból kitünik mindn tekintetben a legtökéletesebbnek bizonyult.

Tekintetes GRAEPEL HUGÓ urnak

Budapest.

Mellékelve küldöm a november hó 25-én nálam Kis-Zomboron megejtett próbacseplés eredményéről az összes jelenlevők megbizásából, Bezuk Lajos, mélt gróf Csekonics Endre zombolyai uradalmi tisztartója és Bartók Béla nagy szt. miklósi földművelési iskola igazgatója által kiállított nyilatkozatot: magam is csak gratulálhatok önöknek és a mezőgazdáknak, kiknek érdekében igyekezett az ön által képviselt gyár olyan eszközt teremteni, mely az igényeknek megfelel. Ezzel kapcsolatban el nem mulaszthatom kifejezést adni azon óhajomnak; hogy az eddig elért eredmények csak ösztönzésül szolgáljanak a gépeket még inkább tökéletesíteni, mert a mi nem halad az visszafelé megy, — mert megállás nincs a világon.

Kelt Kis-Zomborban, 1883. december 6-án.

ZOMBORY RÓNAY ERNŐ s. k.

NYILATKOZAT!

Folyó évi november hó 25-én Kis-Zomboron nagyságos Rónai Ernő ur majorán Marshall Sons és Co. gépgyárosok által kiállított, s javításokkal ellátott cséplőgéppel tett próba-munkáról az eredményt kitűnőnek ismerem el.

Javitásként különösen kiemelem a szalmarázó meghosszabbítását és annak a dob felé eszközölt lejtős elhelyezését, mi által a szalma nem repülhet ki kellő megráztatás nélkül. Az összes rosták jóval hosszabbak, s így sem a török, sem a ponyvában szem nem maradhat. Továbbá a kis rostán a szelelő szabályozás is igefi okzerű javításban részesült, a kis rosta annyira mng van szélesítve, hogy ott torkollás alig fordulhat elő.

A több szekér nyirkos, részben aczatos gabona kicseplése tökéletesen végeztetett, s a gép munkája semmi kívánni valót nem hagyott hátra.

Pusztá-Bóziton, 1883. november 27-én.

Bezuk Lajos s. k. **Bartók Béla** s. k.
méltóságos gr. Csekonics Endre nagy-szt.-miklósi földművelési
zombolyai uradalma tisztartója. iskola igazgatója.

Marshall-féle gőzmozdonyokról és cséplőgépekről képes árjegyzékkel, kívánatra ingyen és bérmentve szolgál

Graepel Hugó

685 gépgyáros

Marshall Sons és Co. Limited

fűgynöke

Budapest, VI., Barány-utca 16. sz. (Gyár-utca sarkán).

Szigeti külváros

klímó utcai

17-dik számú ház

szabad kézből eladó.

Bővebben értekezni lehet Mária-utca 18. sz. házban az
az emeletben.

692

„Rosz kávé“

sehol sem szívesen látott vendég, mert azon élvezeti és táplálékszer, melyet a fiatal és aggkor, — a szegény és gazdag egyenlően kedvel, csak úgy teljesíti feladatát a családban, ha róla azt lehet mondani, hogy

„jó kávé“.

Ez a legkellemesebb, legegészségesebb és e mellett legolcsóbb reggeli és oszonna.

„Legjobb kávé“

ez oknál fogva minden házi asszony jelszava, büszkesége.

Tisztelt asszonyság! Ha kedves családjának, ismerőseinek legjobb kávéat akar találni, úgy szíveskedjék használatba venni a

Szerencsi-féle családkávé.

Egy kanál ebből, két kanál jó szemes kávé és jó tejfel a legjobb kávéat adja.

A Szerencsi-féle család-kávé majdnem minden fűszerüzletben kapható.

Faladácskákban 10, 15, 20, 30 kr. csomagokban 3, 4, 5 kr. Szíveskedjék kísérletet tenni a

Szerencsi-féle család-kávéval.

SZERENCSI E. gyarából Kassán.

637.

Vasbutor

részletfizetésre.

Ágyak, gyermekágyak, bölcsők, gyermekkocsik, éjjeli szekrények, asztalok márvánnyal és a nélkül, mosdó asztalok, sodronyágybetétek, kanapék, futelek, székek, kerti padok, székek és sátrak, lószőr, afric, tengeri fű és szalma matracok stb. stb. félhavi és havi részletfizetésre.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnetnek. Kívánatra árjegyzékek és mintalapok ingyen és bérmentve küldetnek.

Hoffenreich Jakob

vasbutor és gyermek-kocsi gyári raktára,
Budapest, V. fűrdőutca 4. sz.

685

Egalizir-esztergapad

legujabb szerkezettel mindig a raktáron

Reitbauer F. gépgyára

Bécs, II. Nordbahnstrasse 5.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a pécsi tek. kir. járásbíró-ság 3202/3201. számú végzése által Weisz J. és Nasitz Adolf pécsi lakos végrehajtók javára Wittmann Emilia pécsi lakos ellen 1000 frt és 550 frt tőke s járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehaj-tás alkalmával bíróság lefoglalt és 1491 frt 74 kr-ra becsült bútor, ágy és ruhanemű, kész ruha kanavász s egyéb ingóságok nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Mely árverésnek a 3442 1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécssett alperes lakásán (Kissfaludy-utca 4. sz. a.) leendő eszközlésére 1884-ik év május hó 17-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Pécssett 1884-ik év május hó 8. napján.

Kremmer Ferencz,
kir. bírósági végrehajtó

693

Sorsjegyek részletfizetésre.

Az alólirt bank és váltóüzlet elád bármely a budapesti tőzsdén jegyzett sorsjegyet részletfizetésre — az 1883. évi XXXI. törvénycikk értelmében kiállított részletiveken.

A vevő maga játszik minden a sorsjegyre netán eső nyereeményekre.

Az eredeti sorsjegyeket vevő pénztáromnál bármikor megtekintheti.

Legközelebbi huzások :

Tisza - sorsjegyek főnyeremény

100.000 frt.

5 frtos havi részletekben.

1864. sorsjegyek főnyeremény

200.000 frt.

8 és 4 frtos havi részletekben.

687

Ullmann M. Károly
bank és váltóüzlet,

Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda

Budapest, Kigyo-utca I. szám.

A világnak ezen legolcsóbb szabadalmi irodája elvállalja szabadalmak kieszközlését a föld bármely államában, kezességet vállal ugy a bel- mint a külföldi szabadalmaknak gyors és pontos kézhezjuttatásáért, elvállalja továbbá szabadalmaknak és esetleg még nem szabadalmazott találmányok a bel- és külföldön való értékesítését, védjegyek kieszközlését, kiállítók képviseletét az 1885. országos kiállításon.

Ajánlja továbbá Remington-féle amerikai író-gépeit, az ujkornak ezen legbámulatosabb találmányát; a rajta eszközölt írás bármely nyomtatványval versenyez; a munkát a rendes írásnál négyszerre rövidebb idő alatt végzi. Egy teljesen felszerelt író-gép ára 285 forint.

Távirati cím: Szabadalmi Iroda Budapest.

Kitüntettetett:

BÉCS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpastilla, általános ismert és kitüntettet szer köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elanyyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszer-tárában kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger féle Sodapastillák mindenféle gyomorhajok, emésztéshiány, gyomorrhev, bél-tunyaság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen czélra készült és szabadalmazott géper készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést, — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény ezukorkái (lichenis car-ragen) a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatásuknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kintű ezuk-rokat használni. Daczára jóságuknak könnyen beszerezhető, 1 doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon csomagolva, valódi amerikai hártya-papírzacskókban. Biz-tos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és ezukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat, Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók; Balás Ödön gyógyszerész urnál, Kovács M. gyógyszerész urnál, Sipőcz István gyógyszerész urnál és az Irgalmasrend gyógyszer-tárban.

678

Robey & Comp.

Budapesten, Üllői-út 35.

Gőzcséplőgép-készleteket venni szándékozók sziveskedjenek a gyári árak iránt Robey & Comp.-hoz, mint az eredeti vasgerendás cséplőgépek gyárosaihoz fordulni. 2 $\frac{1}{2}$, 4, 6, 8, 10 és 12 lórejű cséplő szedetek gyárunkban mindenkor készletben vannak.

590